

บทคัดย่อ

ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เขตชายแดนภาคใต้ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2540 และยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลอย่างมากต่อสถานะทางเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น ภาครัฐได้มีมาตรการด้านต่าง ๆ ทั้งมาตรการด้านการเงิน มาตรการด้านภาษีและค่าธรรมเนียมนิยม และ มาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา) เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจในพื้นที่ยังคงพัฒนาต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ชี้ว่า สถานะเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนใต้ยังคงขาดเสถียรภาพ ประชาชนบางส่วนยังคงย้ายถิ่นฐาน การจ้างงาน และการลงทุนในพื้นที่ลดลง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประเมินประสิทธิผลของนโยบายด้านการเงินการคลังของ ภาครัฐที่มีต่อผู้ประกอบการธุรกิจฮาลาลในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการผู้ประกอบการ ธุรกิจฮาลาล ข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายของภาครัฐ รวมทั้งนำผลจากการสำรวจดังกล่าวมาวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้หรือเลือกไม่ใช้นโยบายมาตรการด้านการเงินการคลังของ ผู้ประกอบการธุรกิจฮาลาล เพื่อใช้ในการเสนอแนะนโยบายด้านการเงินการคลังของภาครัฐในระยะต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของผู้ประกอบการและรูปแบบของธุรกิจมีผลต่อมุมมองของ ผู้ประกอบการต่อประสิทธิภาพของมาตรการทางด้านการเงินและการคลังแตกต่างกันไปตามลักษณะและ เงื่อนไขของแต่ละมาตรการ โดยผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะเห็นว่ามาตรการการเงิน ที่ลดดอกเบี้ยมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในทางตรงกันข้าม สำหรับมาตรการ การคลัง ลักษณะของผู้ประกอบการไม่ได้เป็นปัจจัยที่ประจักษ์ต่อประสิทธิภาพของมาตรการอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า มุมมองของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความไม่สงบต่อ ธุรกิจฮาลาลไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของมาตรการทางด้านการเงินการคลัง อย่างมีนัยสำคัญ แต่มุมมองของผู้ประกอบการต่อความเพียงพอของผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลและความรู้ เกี่ยวกับมาตรฐานฮาลาลมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของมาตรการทางด้านการเงินการคลัง อีกทั้ง ปัญหาของผู้ประกอบการนั้นไม่ได้มีเพียงปัญหาที่เกิดจากเหตุการณ์ความไม่สงบเท่านั้น แต่ผู้ประกอบการบาง กลุ่มยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะปัญหาการเข้าถึงบริการทางการเงินและปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานฮาลาล

นอกจากนี้ การศึกษาผลกระทบของปัจจัยเชิงมหภาคต่อประสิทธิภาพของมาตรการการเงินการ คลังพบว่าปัจจัยโดยรวมของแต่ละจังหวัดซึ่งไม่สามารถวัดได้จากตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจมหภาค (อัตราการ เติบโตของเศรษฐกิจและอัตราการว่างงานของแต่ละจังหวัด) มีผลต่อมุมมองของผู้ประกอบการที่มีต่อ ประสิทธิภาพของมาตรการทางการเงิน ยกเว้นมาตรการทางด้านการเงินที่เกี่ยวข้องการลดอัตราดอกเบี้ย ปัจจัยเศรษฐกิจมหภาคของแต่ละจังหวัดยังคงสามารถใช้ประเมินประสิทธิภาพได้ถูกต้องดีกว่าการใช้ปัจจัยอื่น ๆ ในขณะที่การประเมินประสิทธิภาพของมาตรการทางด้านการคลัง ปัจจัยโดยรวมของแต่ละ จังหวัดมีผลต่อ ประสิทธิภาพของมาตรการทางด้านการคลังมากกว่าตัวชี้วัดเศรษฐกิจมหภาค ดังนั้น ในการออกแบบหรือเลือกใช้ มาตรการ ผู้กำหนดนโยบายควรพิจารณาปัจจัยที่เหมาะสมในการออกแบบมาตรการต่าง ๆ เช่น การนำตัวชี้วัด เศรษฐกิจมหภาคมาพิจารณาความจำเป็นและออกแบบมาตรการการลดดอกเบี้ย การออกแบบมาตรการ ทางด้านการคลังควรแตกต่างกันตามปัจจัยโดยรวมของแต่ละจังหวัด เป็นต้น

ดังนั้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนมาตรการทางการเงินการคลังต่อไป เนื่องจากแม้จะมีสัญญาณ ที่ดีจากความมั่นใจของผู้ประกอบการในช่วงที่ผ่านมา โดยปรับปรุงมาตรการให้สอดคล้องกับความต้องการของ

กลุ่มผู้ประกอบการที่ต้องการความช่วยเหลือมากขึ้น โดยให้ความสำคัญสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และธุรกิจภาคบริการซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบมากขึ้นกว่าอุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธุรกิจฮาลาลมากขึ้น และจัดให้มีมาตรการสินเชื่อฮาลาลเป็นการเฉพาะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาประกอบธุรกิจฮาลาลมากขึ้น รวมทั้งควรมีการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบรับรองมาตรฐานฮาลาลให้แก่ผู้บริโภคในพื้นที่ เพื่อเพิ่มความต้องการของสินค้าที่ปฏิบัติตามระบบการรับรองมาตรฐานฮาลาลในพื้นที่ด้วย อีกทั้งภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของมาตรการให้ความช่วยเหลือทราบถึงรายละเอียดของมาตรการต่าง ๆ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงโครงสร้างในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย เนื่องจากปัญหาในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการไม่ได้เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้เพียงเท่านั้น แต่รวมถึงปัญหาในเชิงโครงสร้างอีกด้วย เช่น การเข้าถึงบริการทางการเงิน และการขาดความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานฮาลาล เป็นต้น

Abstract

Insurgency and political unrest in the southern-most provinces of Thailand, which has commenced since 1997 (B.E. 2540), has impacted economic development and people's way of lives. To mitigate these issues and promote economic growth in the affected area, a number of Thai governments have implemented a myriad of policies and measures, ranging from subsidies through low-interest loans and debt moratorium, lower tax and fees, and incentives to boost private investments in Yala, Pattani, Narathiwat, Satun, and 4 districts (Chana, Na Thawi, Saba Yoi, and Thepha) of Songkhla. However, economics indicators point to a lack of progress and economic growth in this area, as evidenced by slower-than-average economic growth, outward migration, higher-than-average unemployment rate, and low private investment. The unsatisfactory outcome warrants an academic study of effectiveness of these financial and fiscal measures through the lens of owners of Halal business owners, limitations of those measures as well as opinion of these business owners on what constitutes effective measures. This study will provide in-depth analysis of effectiveness of those measures and policy recommendation regarding whether which financial and fiscal policy is appropriate for each specific circumstance to support Halal businesses.

The study finds that characteristics of business owners as well as businesses statistically affects the perceived effectiveness of each financial and fiscal measures, and these statistically significant characteristics vary across measures. Business owners in tourism industry tend to find low-interest rate loans more effective than business owners in other industries. By contrast, characteristics of business owners and businesses do not provide any insight into the perceived effectiveness of fiscal measures. On the one hand, business owners' views on the effect of insurgency and turmoil do not influence their attitude towards effectiveness of financial and fiscal measures. On the other hand, business owners' view towards the adequacy of Halal products and services as well as that towards the sufficiency of knowledge and awareness of Halal product and services significantly affect respondent's views on effectiveness of both financial and fiscal measures. The study also finds that problems facing Halal business owners include not only insurgency and unrest but also structural problems such as a lack of access to financial services and knowledge of Halal standard.

The study also explores the effects of macroeconomic factors, which include the growth of gross domestic product and unemployment rate of each province, and overall factor of each province which might not be captured in those macroeconomic factors. The study finds that these factors significantly affects the perceived effectiveness of financial and fiscal measure, though the effects and magnitude vary across measures. The macroeconomic factors are statistically significant in business owners' view towards financial measures,

except measures that involve subsidized interest rates. In comparison, macroeconomic factors provide insights into respondents' view towards effectiveness of all fiscal measures. However, regarding fiscal measures, province-specific factors provide more insights into the effectiveness of fiscal measures than macroeconomic factors. The results provide information for policy makers to make more informed policy decisions. For example, policy makers should consider macroeconomic factors when financial measures are warranted and should tailor fiscal measures to accommodate province-specific factor as supposed to a one-size-fits-all approach.

The government should continue to employ financial and fiscal measures to support Halal business and promote economic growth in the southern provinces affected by insurgency and unrest. However, improvements can be made to tailor those measure to accommodate the needs of Halal business owners, especially Halal businesses in services sector which is more affected by insurgency and unrest more than other industries. Moreover, the government should expense more resources on promoting Halal business by devising a subsidized Halal-specific financing to provide more incentive for entrepreneurs to provide Halal products and services. The study also points to the importance of the public's awareness of Halal standards on the success of Halal business; hence, the government should also implement projects, such as the promotion of local Halal business and the public service campaign to raise awareness of Halal standards, to address this issue. Although the government should implement Halal-specific measures, structural problems, for instance the lack of financial access, persist in the affected area and the government should be mindful of these problems.